

Kvalitetskontroll av auktoriserade revisorer samt registrerade revisionsbolag som utför lagstadgad revision i företag av allmänt intresse

1 Sammanfattande bedömning

Revisorsinspektionen har slutfört sin kvalitetskontroll av det registrerade revisionsbolaget Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (PwC) och auktoriserade revisorer anställda där.

1.1 Systembaserad kvalitetskontroll

De ledningsfunktioner, system, rutiner, riktlinjer och policyer som Revisorsinspektionen har kunnat kontrollera och som har byggts upp inom PwC i form av ett nytt ramverk för kvalitetsstyrningssystemet möter generellt kraven för att uppfylla gällande kvalitetsnormer. Se dock vidare i avsnitt 3 om vissa begränsningar i omfattningen i denna kvalitetskontroll.

1.2 Uppdragsbaserad kvalitetskontroll

Revisorsinspektionens sammanfattande bedömning är att revisionskvaliteten i de utförda uppdragen överlag varit tillfredsställande. Revisorsinspektionen har dock identifierat vissa specifika brister vid utförandet av uppdragen där kvaliteten kan förbättras, se avsnitt 4.1. Revisorsinspektionen anmodar PwC att vidta relevanta åtgärder för att framgent reducera risken för sådana brister. Revisorsinspektionen redovisar även iakttagelser rörande områden där dokumentationen i delar har bedömts vara otillräcklig, se avsnitt 4.2.

2 Inledning

Revisorsinspektionen har under år 2026 kvalitetskontrollerat det registrerade revisionsbolaget Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB. Kontrollen har varit såväl system- som uppdragsbaserad. Den har omfattat ett urval av sju revisorer och sju av dem genomförda revisionsuppdrag för klienter vars räkenskapsår avslutades under år 2025. I samtliga uppdrag är det registrerade revisionsbolaget valt som revisor och de utvalda revisorerna är utsedda till huvudansvariga revisorer. I det efterföljande används genomgående begreppet ansvarig revisor. De slutsatser som Revisorsinspektionen har dragit i samband med de genomförda kvalitetskontrollerna redovisas i denna rapport och omfattar områden där Revisorsinspektionen har funnit brister vid utförandet av revisionsuppdragen i den uppdragsbaserade kvalitetskontrollen. Dessutom informerar Revisorsinspektionen om dokumentationsbrister som kunnat konstateras.

Revisorsinspektionen har genomfört den systeminriktade kontrollen i samverkan med den amerikanska tillsynsorganisationen Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB).

Mer information om rättslig ram samt utgångspunkter för kvalitetskontrollen finns i bilaga 1.

3 Systembaserad kvalitetskontroll

Revisorsinspektionen bedömer att de ledningsfunktioner, system, rutiner, riktlinjer och policyer som har byggts upp inom PwC, och som inspektionen i denna kvalitetskontroll har haft möjlighet att kontrollera, generellt möter kraven för att uppfylla gällande kvalitetsnormer. Inspektionen har dock gjort vissa specifika iakttagelser, se avsnitt 3.1. Denna kvalitetskontroll har också till sin omfattning begränsats av vad inspektionen har kunnat kontrollera enligt följande.

PwC har under år 2025 och 2026 infört ett nytt ramverk för sitt kvalitetsstyrningssystem, inklusive nytt IT-stöd för dokumentationen av systemet. Vid tidpunkten för Revisorsinspektionens kvalitetskontroll har en del motåtgärder som har utformats som ett resultat av PwC:s riskbedömningsprocess och en del aktiviteter i övervaknings- och åtgärdsprocessen i kvalitetsstyrningssystemet inte utförts och har därmed inte kunnat kontrolleras

och bedömas av inspektionen. Den systembaserade kvalitetskontrollen har därför i denna kvalitetskontroll, vad gäller de delar av kvalitetskontrollen som har berört kraven i enlighet med International Standard on Quality Management (ISQM) 1 *Kvalitetsstyrning för revisionsföretag som utför revision och översiktlig granskning av finansiella rapporter samt andra bestyrkandeuppdrag och närliggande tjänster*, varit begränsad. Eftersom kvalitetskontrollen har utförts före utgången av tidpunkten för PwC:s årliga utvärdering av kvalitetsstyrningssystemet har Revisorsinspektionen heller inte kunnat ta del av och bedöma de aktiviteter som ingår i revisionsföretagets process för denna utvärdering i enlighet med det nya ramverket.

Revisorsinspektionen anser utifrån iakttagelser gjorda i den förra kvalitetskontrollen att det har varit rimligt att PwC har identifierat ett behov av ett nytt ramverk för kvalitetsstyrningssystemet i förhållande till det som ursprungligen infördes för att möta kraven i ISQM 1. Framför allt i syfte att åstadkomma en struktur för att ytterligare tydliggöra de interna riktlinjernas, rutinernas och kontrollernas koppling till standardens mål och krav. Inspektionen har under den nu genomförda kvalitetskontrollen tagit del av information om hur processen för införandet av det nya ramverket, inklusive IT-stöd, har fortlöpt. Detta genom att ta del av PwC:s egen process för övervakning av införandet och åtgärder med anledning av denna övervakning. Av informationen och av de iakttagelser som Revisorsinspektionen har gjort framgår att det har funnits utmaningar vid införandet, framför allt vad gäller resurstilldelning, utformning av kontrollbeskrivningar, tidpunkt för utförande av motåtgärder och övervakning av dessa motåtgärder. Inspektionen anmodar därför PwC att fortsatt lägga resurser på införandet av det nya ramverket, både vad gäller utförande av motåtgärder och övervakningsåtgärder.

Revisorsinspektionen har som en del av kvalitetskontrollen följt upp de iakttagelser som gjordes i samband med den förra systembaserade kvalitetskontrollen av PwC (dnr 2023-376 och 2023-405). Revisorsinspektionen kan konstatera att PwC har vidtagit relevanta åtgärder i de delar som omfattades av inspektionens tidigare iakttagelser.

3.1 Uppdragsanknuten kvalitetskontroll

Ett revisionsföretag ska enligt ISQM 2 *Uppdragsanknuten kvalitetskontroll* p. 24 etablera rikt-

linjer eller rutiner med avseende på utförandet av den uppdragsanknutna kvalitetskontrollen. Målet med standarden är enligt p. 12 att revisionsföretaget genom att utse en behörig särskild kvalitetsgranskare för de uppdrag som ska omfattas av kontrollen göra en objektiv utvärdering av de väsentliga bedömningar som har gjorts av uppdragsteamet och de slutsatser som då har dragits.

Enligt ISQM 2 p. 30 ska den särskilda kvalitetsgranskaren för uppdraget fastställa att dokumentationen av den uppdragsanknutna kvalitetskontrollen är tillräcklig för att en erfaren revisor, som inte har någon tidigare koppling till uppdraget, ska kunna förstå arten, tidpunkten och omfattningen av de granskningsåtgärder som har utförts av den särskilda kvalitetsgranskaren för uppdraget och, i tillämpliga fall, av personer som bistod granskaren samt de slutsatser som drogs när granskningen gjordes.

Revisorsinspektionen anser att antalet timmar som den särskilda kvalitetsgranskaren har lagt på kontrollen i flera av de uppdrag som inspektionen har valt ut i den uppdragsbaserade kontrollen är få sett till det betydande ansvar kring kvalitetskontroll som granskaren har och mot bakgrund av uppdragens storlek och komplexitet. Revisorsinspektionen har under kvalitetskontrollen informerats om att de särskilda kvalitetsgranskarna sannolikt har lagt mer tid på uppdragen men kanske inte har rapporterat all tid. Detta går dock inte för Revisorsinspektionen att verifiera och i kombination med att omfattningen av dokumentationen av granskarnas arbete varierar så går det inte alltid att i efterhand bedöma om granskarens arbete har varit tillräckligt.

Revisorsinspektionen konstaterar att PwC har en årlig kontroll där en bedömning av nedlagd tid av de särskilda kvalitetsgranskarna görs. Inspektionen anmodar dock PwC mot bakgrund av ovanstående iakttagelser att stärka kontrollen för att löpande följa upp att utsedda granskare lägger tillräckligt med tid och att nedlagd tid rapporteras korrekt innan uppdragen slutförs samt att vid utbildning av de särskilda kvalitetsgranskarna poängtera vikten av att tydligare dokumentera sina utförda åtgärder.

4 Uppdragsbaserad kvalitetskontroll

4.1 Brister vid utförandet av revisionsuppdragen

4.1.1 Riskbedömning genom förståelse för ett bolags kontrollaktiviteter

Enligt International Standard on Auditing (ISA) 315 *Identifiera och bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter* p. 26 ska en revisor utföra riskbedömning genom att bl.a. identifiera kontroller som hanterar risker för väsentliga felaktigheter på påståendenivån. För dessa kontroller ska revisorn utvärdera huruvida kontrollen är utformad på ett effektivt sätt för att bl.a. hantera risken för väsentliga felaktigheter på påståendenivån. Revisorn ska även avgöra huruvida kontrollerna har införts genom att utföra åtgärder utöver att ställa frågor till bolagets anställda.

I ett av uppdragen har inte revisorn utfört åtgärder för sådana kontroller utöver att inhämta en processbeskrivning och ställa frågor till bolagets anställda för bedömda risker för väsentliga felaktigheter avseende vissa räkenskapspåståenden i intäktsredovisningen.

4.1.2 Information som har tagits fram av det granskade företaget

Enligt ISA 500 *Revisionsbevis* p. 9 ska revisorn, när denne använder information som har tagits fram av företaget, utvärdera om informationen är tillräckligt tillförlitlig för revisorns syften. Detta innefattar, i den mån det krävs med hänsyn till omständigheterna, bl.a. att inhämta revisionsbevis om hur riktig och fullständig informationen är.

Revisorsinspektionen anser i ett av uppdragen att revisorn i enlighet med kraven i ISA 500 på ett mer omfattande sätt än som är gjort borde ha granskat att informationen bl.a. i vissa systemgenererade rapporter – och som användes i granskningen och i bolagets finansiella rapportering – var riktig och fullständig.

4.1.3 Granskning av varulager

Enligt ISA 501 *Revisionsbevis – särskilda överväganden för vissa poster* p. 5 ska revisorn, om lagerinventering utförs per ett annat datum än balansdagen, utföra granskningsåtgärder

för att inhämta revisionsbevis om huruvida förändringar i varulagret mellan inventeringsdatumet och balansdagen är korrekt bokförda.

I ett uppdrag har revisorn enligt Revisorsinspektionens bedömning inte utfört tillräckliga granskningsåtgärder avseende utleveranser ur varulagret för perioden mellan inventeringsdatumet och balansdagen.

4.1.4 Granskning av pågående arbeten för annans räkning

Enligt ISA 500 *Revisionsbevis* p. 6 ska revisorn utforma och utföra granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna i syfte att inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis.

Bolaget i ett av uppdragen hade projektuppdrag till fast pris och redovisade intäkter utifrån färdigställandegraden i uppdragen. Av dokumentationen framgår att revisorn hade möten om projekten med bolagets finansdirektör och redovisningsansvarige samt inhämtade listor med pågående projekt. Revisorn kontrollerade nedlagd tid och nedlagda kostnader samt beräkningen av färdigställandegraden utifrån de nedlagda kostnaderna. Revisorsinspektionens uppfattning är att revisorn borde ha vidtagit ytterligare åtgärder i syfte att kontrollera riktigheten i den beräknade färdigställandegraden genom att exempelvis ha granskat förekomsten av s.k. milstolpar i projekten och förekomsten av eventuella andra omständigheter som skulle kunna påverka bedömningen av färdigställandegraden utifrån bolagets avtal med kunderna.

4.1.5 Externa bekräftelser

Enligt ISA 501 *Revisionsbevis – särskilda överväganden för vissa poster* p. 9 ska revisorn utforma och utföra granskningsåtgärder för att identifiera rättstvister och krav som berör företaget och som kan ge upphov till en risk för väsentliga felaktigheter.

Om revisorn bedömer att det finns en risk för väsentliga felaktigheter avseende identifierade rättstvister eller krav eller när utförda granskningsåtgärder tyder på att det kan finnas andra väsentliga rättstvister eller krav, ska revisorn, utöver de krav som finns i andra ISA, ta direktkontakt med företagets externa jurist. Revisorn ska göra detta genom ett brev med en förfrågan, som utställs av företagsledningen och skickas av revisorn, och med en

begäran om att företagets externa jurist kommunicerar direkt med revisorn. Om lag eller annan författning eller juristens yrkesorganisation förbjuder företagets externa jurist att kommunicera direkt med revisorn, ska revisorn utföra alternativa granskningsåtgärder.

I ett uppdrag har revisorn uppmärksammat kostnader för advokatarvoden från olika advokatbyråer och utfört förfrågningar hos företagsledningen om det ärende som arvodena avsåg. Revisorsinspektionen anser mot bakgrund bl.a. av omfattningen av ärendet och den potentiella beloppsmässiga exponeringen för bolaget att revisorn borde ha kompletterat förfrågningarna genom att ta direktkontakt med bolagets externa jurister i enlighet med ISA 501. Detta kunde även ha kompletterats med en upplysning om företagsledningens bedömning av ärendet i det skriftliga uttalandet från företagsledningen i enlighet med kraven i ISA 580 *Skriftliga uttalanden*.

4.1.6 Närstående parter

Enligt ISA 550 *Närståendeförhållanden* p. 3 ställer många ramverk för finansiell rapportering särskilda redovisnings- och rapporteringskrav rörande relationer, transaktioner och saldon med närstående, eftersom närstående inte är oberoende av varandra. Syftet är att göra det möjligt för användare av de finansiella rapporterna att förstå deras karaktär och faktiska eller möjliga effekter på de finansiella rapporterna. Om det tillämpliga ramverket för finansiell rapportering ställer sådana krav, har revisorn ansvar för att utföra granskningsåtgärder i syfte att identifiera, bedöma och hantera riskerna för väsentliga felaktigheter som uppstår genom företagets underlåtenhet att korrekt redovisa eller lämna upplysningar om relationer, transaktioner eller saldon med närstående enligt kraven i ramverket.

Enligt ISA 550 p. 25 ska en revisor, när denne bildar sig en uppfattning om de finansiella rapporterna, utvärdera om företagsledningen har redovisat och upplyst om de identifierade närståenderelationerna och närståendetransaktionerna på rätt sätt enligt det tillämpliga ramverket för finansiell rapportering.

I ett av de kontrollerade uppdragen har revisionsteamet inhämtat en förteckning över styrelseledamöternas och företagsledningens engagemang i andra bolag och som därmed var att anse som närstående parter. Förteckningen innehåller dock i alla avseenden inte helt aktuella uppgifter. Teamets granskning av eventuell förekomst av transaktioner med

närståendes bolag har begränsat sig till kontroll av ett par transaktioner med ett av huvudägarens bolag. Enligt Revisorsinspektionens bedömning borde revisionsteamet säkerställt att listan över närståendes engagemang i andra bolag var aktuell och i detta fall även ha kontrollerat eventuell förekomst av transaktioner med alla identifierade närståendes bolag. Detta i syfte att kunna bedöma huruvida upplysningarna om närståendebolag och närståendetransaktioner i årsredovisningen var fullständiga. En komplett lista över närståendes engagemang borde också ha bifogats i instruktionerna till dotterbolagsrevisorerna i koncernen.

4.1.7 Granskning av arbetsgivaravgifter

Som framgått av avsnitt 4.1.4 ska en revisor enligt ISA 500 utforma och utföra granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna i syfte att inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis.

Enligt ISA 620 *Användning av en specialist i revisionsarbetet* p. 7 ska revisorn, om det behövs sakkunskap inom ett annat område än redovisning och revision för att inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis, fastställa om han eller hon ska använda en specialist i revisionsarbetet.

I ett av uppdragen hade bolaget ett antal tidigare räkenskapsår yrkat skattemässiga avdrag för arbetsgivaravgifter utifrån de särskilda regler som gäller för experter som arbetar med forskning och utveckling. Skatteverket har dock inte godkänt bolagets avdrag och bolaget har därför gjort en reservering i bokföringen för det fall Skatteverket slutligt skulle få rätt och bolaget därmed inte skulle få avdrag i enlighet med reglerna. För senare år har bolaget fortsatt att yrka avdrag men då bedömt att Skatteverket skulle godta avdragen. Förklaringen är enligt revisionsdokumentationen att bolaget har tagit fram tydligare dokumentation som visar att det uppfyller kraven för att få tillämpa reglerna.

Revisionsteamet har inte anlitat någon expert inom skatteområdet för att bedöma det sannolika i att bolaget för de senare åren skulle få avdrag för arbetsgivaravgifterna i enlighet med de särskilda reglerna. Ingen dokumentation har heller inhämtats från bolagets anlitate skatteexpertis, även om man säger sig ha tagit del av sådan dokumentation. Av revisionsdokumentationen framgår att teamet har haft ett samtal om frågeställningen med

bolaget. Revisorsinspektionen anser att specialister bör användas i en revision i enlighet med ISA 620 för att granska komplexa och branschspecifika områden som kräver djupare teknisk expertis än vad revisorn har. Mot bakgrund av tidigare avslag för skattemässiga avdrag för tidigare perioder från Skatteverket är det Revisorsinspektionens bedömning att revisorn borde ha tagit in mer dokumentation alternativt utökat sin granskning och tagit hjälp av skatteexperter för att kunna bedöma om de avdrag som gjorts var korrekta i årsbokslutet.

4.1.8 Nyckelrevisor

Av artikel 11 i EU:s revisorsförordning framgår att den kompletterande rapporten till det granskade företags revisionskommitté ska, om den lagstadgade revisionen utförts av ett revisionsföretag, innehålla upplysningar om varje nyckelrevisor som deltagit i revisionen. Med nyckelrevisor avses bl.a. ansvarig revisor för väsentliga dotterbolag. Av artikel 17.7 EU:s revisorsförordning framgår att rotationsreglerna i förordningen omfattar alla nyckelrevisorer.

Varken revisorsförordningen eller revisorsdirektivet innehåller en definition av väsentliga dotterbolag. I FAR:s uttalande i etikfrågor (EtikU) 13 *Revisorsrotation* p. 3.2 anges att man vid en bedömning av innebörden kan utgå från bolag/enheter som anses ha finansiell betydelse för koncernen, eller som på grund av sin särskilda karaktär eller särskilda omständigheter sannolikt kan innefatta betydande risker för väsentliga felaktigheter i koncernredovisningen. Revisorsinspektionen instämmer i denna uppfattning.

I ett uppdrag fanns ett dotterbolag med en av PwC utsedd huvudansvarig revisor som var en annan än revisorn i moderbolaget. Omsättningen i dotterbolaget utgjorde nästan en tredjedel av koncernens omsättning. Enligt Revisorsinspektionens mening går det i en sådan situation inte att bortse från dotterbolagets finansiella betydelse för koncernen vid bedömningen om dotterbolaget var att anse som väsentligt. Av dokumentationen av riskbedömningen för dotterbolaget framgår det dessutom att koncernrevisionsteamet bedömde att det förelåg en betydande risk för väsentliga felaktigheter i intäktsredovisningen som berodde på oegentligheter. Sammantaget bedömer Revisorsinspektionen att

teamet därför skulle ha angett den ansvariga revisorn för det dotterbolaget som nyckelrevisor i sin kompletterande rapport till revisionskommittén och att revisorn därmed ska omfattas av rotationsreglerna i EU:s revisorsförordning.

4.1.9 Granskning av ersättningar till ledande befattningshavare

Enligt 8 kap. 54 § aktiebolagslagen (2005:551) ska en revisor i bolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad senast tre veckor före årsstämman lämna ett skriftligt undertecknat yttrande till styrelsen om huruvida de riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare som har gällt sedan förra årsstämman har följts. Om riktlinjerna enligt revisorns mening inte har följts, ska skälen för denna bedömning framgå.

Vägledning för revisorns granskning och utformningen av det yttrande över granskningen som ska lämnas till styrelsen finns i FAR:s rekommendation i revisionsfrågor (RevR) 8 *Granskning av ersättningar till ledande befattningshavare i vissa publika aktiebolag*.

I ett av uppdragen har revisorn i uttalandet om huruvida riktlinjerna har följts av misstag inte uttalat sig om detta, utan har i stället lämnat ett uttalande av annat slag.

4.2 Dokumentationsbrister

Med dokumentationsbrister avses sådana fall där revisorerna har förmått göra den påstådda granskningen sannolik, men där Revisorsinspektionen vill peka på att dokumentationen i vissa delar varit bristfällig.

Enligt ISA 600 *Särskilda överväganden – revision av koncernredovisningar (däribland arbete som utförs av enhetsrevisorer)* p. 30, som i sin tur hänvisar till ISA 315 p. 19–27, ska ett koncernrevisionsteam ansvara för att skaffa sig en förståelse för bl.a. koncernen och dess miljö. I ett av uppdragen är koncernrevisionsteamets dokumentation av förståelsen för verksamheten i vissa dotterbolag, bl.a. förståelsen för intäktsslag och risker för oegentligheter, inte tillräckligt dokumenterad.

I ett uppdrag är det arbete som redovisningsspecialister har utfört i granskningen bristfälligt dokumenterat.

I ett uppdrag är de åtgärder som revisionsteamet har utfört enligt med kraven i ISA 550 *Närstående förhållanden* bristfälligt dokumenterat.

Kvalitetskontrollen avslutades vid slutmöte med PwC:s ledning den 9 juni 2026.

Bilaga 1 Rättslig ram och utgångspunkter för kvalitetskontrollen

Revisorsinspektionen har i uppdrag att minst vart tredje eller vart sjätte år genomföra sådan kvalitetskontroll som avses i artikel 26 Europaparlamentets och rådets förordning nr 537/2014 av den 16 april 2014 om särskilda krav avseende lagstadgad revision av företag av allmänt intresse och om upphävande av kommissionens beslut 2005/909/EG (EU-förordningen). Revisorsinspektionens återkommande kvalitetskontroll sker dels på företagsnivå, dels på uppdragsnivå.

På företagsnivå görs en systembaserad kvalitetskontroll av revisionsbolaget. Kontrollen innebär att Revisorsinspektionen granskar hur revisionsföretagets system och processer är utformade och fungerar. Syftet är att säkerställa att revisionsuppdrag i företag av allmänt intresse utförs enligt god revisorssed och god revisionsed.

På uppdragsnivå genomförs Revisorsinspektionens kvalitetskontroll med inriktning på hur lagstadgad revision utförs i enskilda uppdrag. Genom den uppdragsbaserade kontrollen får Revisorsinspektionen underlag för att bedöma såväl effektiviteten i revisionsföretagets system för kvalitetssäkring som kvaliteten i enskilda revisorers arbete.

Systembaserad kvalitetskontroll

Det åligger ledningen för ett revisionsföretag att inrätta och upprätthålla ett kvalitetsstyrningssystem som innefattar riktlinjer och rutiner för hantering av vart och ett av följande områden.¹

- ✓ Riskbedömning
- ✓ Styrning och ledarskap
- ✓ Relevanta yrkesetiska krav
- ✓ Acceptera och behålla kundrelationer och specifika uppdrag
- ✓ Uppdrags utförande
- ✓ Resurser

¹ EU-förordningen, revisorslagen (2001:883), förordning (1995:665) om revisorer, Revisorsinspektionens föreskrifter (RIFS 2018:2) om villkor för revisorers och registrerade revisionsbolags verksamhet och International Standard on Quality Management (ISQM) 1 – *Kvalitetsstyrning för revisionsföretag som utför revision och översiktlig granskning av finansiella rapporter samt andra bestyrkandeuppdrag och närallgande tjänster.*

- ✓ Information och kommunikation
- ✓ Övervakning med tillhörande åtgärder

Målet ska vara att utforma, implementera och använda ett kvalitetsstyrningssystem som ger revisionsföretaget en rimlig försäkran om att företaget och dess personal fullgör sitt ansvar i enlighet med standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar, utför uppdrag i enlighet med sådana standarder och krav, och att rapporter som utfärdas av revisionsföretaget eller en uppdragsansvarig är lämpliga med hänsyn till omständigheterna.

Allmänhetens intresse tillgodoses genom ett konsekvent genomförande av uppdrag som håller god kvalitet. Utformningen, implementeringen och användningen av kvalitetsstyrningssystemet möjliggör ett konsekvent genomförande som håller god kvalitet genom att ge revisionsföretaget en rimlig försäkran om att målen med kvalitetsstyrningssystemet uppnås.

Uppdragsbaserad kvalitetskontroll

Kvalitetskontrollen görs utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och för att ge Revisorsinspektionen rimlig grund för sina slutsatser om kvaliteten i utförd revision.

Kvalitetskontrollen innebär inte att Revisorsinspektionen går igenom en avslutad revision i alla dess delar eller att en fullständig analys görs av alla förhållanden i revisionen. Syftet är inte heller att bedöma om de av revisorerna granskade årsredovisningarna eller annan extern rapportering har varit i alla avseenden korrekt utformade.

Revisorsinspektionens uppdragsgenomgångar har inte enbart som syfte att bedöma om revisionsföretaget och de vid detta verksamma revisorerna uppfyller gällande krav på god revisorssed och god revisionsred. Revisorsinspektionens kvalitetskontroll ska även bidra till en utveckling av revisionskvaliteten i de enskilda uppdragen.

Brister vid utförandet av revisionsuppdragen

Vid bestämmandet av vilka brister som inkluderas i rapporten tas hänsyn till den identifierade bristens väsentlighet i relation till god revisionsred, både när gäller det individuella uppdraget som inspekterats och de specifika fokusområden som varit aktuella under vår

inspektion. Om identifierade brister av liknande slag har noterats i fler än ett inspekterat uppdrag vägs också detta in.

Om brister uppmärksammas vid kvalitetskontroll av revisionsföretag samt personvalda revisorer förelägger Revisorsinspektionen revisionsföretaget att lämna ett skriftligt svar på vilka åtgärder som har eller kommer att vidtas för att komma till rätta med bristerna.

Om brister uppmärksammas vid kvalitetskontroll av enbart personvald auktoriserad revisor följs dessa regelmässigt upp under kommande inspektion hos revisionsföretaget.

Dokumentationsbrister

En auktoriserad revisor ska enligt god revisionssed dokumentera dels sådana förhållanden som har betydelse för att ge bevis till stöd för uttalandena i revisionsberättelsen, dels sådana förhållanden som utgör bevis för att revisionen har planerats och utförts enligt god revisionssed. Bestämmelser om dokumentation finns i 24 § revisorslagen (2001:883) och 7–12 §§ Revisorsinspektionens föreskrifter (RIFS 2018:2) om villkor för revisorers och registrerade revisionsbolags verksamhet. Dessa kompletteras av International Standards on Auditing (ISA) 230 *Dokumentation av revisionen*. Dokumentationen ska vara tydlig och sammanställd på ett överskådligt sätt. Av dokumentationen ska framgå bl.a. hur granskningen har planerats, vilken granskning som har genomförts, när granskningen har utförts, vilka iakttagelser som har gjorts och vilka slutsatser som har dragits. Underlåtenhet att fullgöra dokumentationsskyldigheten på ett riktigt sätt bedöms som allvarlig, eftersom den försvårar en analys och en tillfredsställande bedömning av arbetet i efterhand.

Den omständigheten att en revisor inte dokumenterar sina granskningsåtgärder enligt gällande föreskrifter behöver i och för sig inte innebära att hans eller hennes granskningsåtgärder har varit otillräckliga. Revisorn måste då kunna redogöra för sin granskning på ett sådant sätt att det vid en helhetsbedömning framstår som sannolikt att de påstådda åtgärderna har utförts och att de har haft en sådan inriktning och omfattning att de har kunnat tjäna som underlag för välgrundade slutsatser. Vid denna bedömning beaktar Revisorsinspektionen bl.a. hur detaljerade uppgifter revisorn har lämnat om sina granskningsinsatser. Om revisorn inte förmår att göra den påstådda granskningen sannolik, utgår Revisorsinspektionen från att någon tillfredsställande granskning inte har skett.

Dokumentationsbrist som i rapporten inte redovisas som brist vid utförandet av revisionsuppdragen behöver inte kommenteras i särskild ordning av revisionsföretaget.

Uppföljning

När revisionsföretaget föreläggs att yttra sig över rapporterade brister ska detta svar inkludera detaljerad information om vilka åtgärder som vidtagits eller planeras. Vidare ska svaret innehålla en analys av grundorsaker till identifierade brister, en s.k. root-cause analysis. Detta innebär att revisionsföretaget ska utvärdera om bristerna har sin grund i systembrister som kräver omedelbara rättelseåtgärder, svårigheter att tillämpa relevant normgivning eller beror på andra faktorer som kan knytas till det individuella uppdraget eller den ansvarige revisorn. Revisorsinspektionen följer upp att vidtagna eller planerade åtgärder är tillfredställande under kommande inspektion hos revisionsföretaget.